

SÂRCIA

ANUL XXI

MAI 2016

Nr. 36

Simbolistica ouălor la români, de Paști

Sărbătoarea Sfintelor Paști este marcată în comunitatea românească, de o primenire a caselor și gospodăriilor, de slujbe speciale săvârșite în cadrul Bisericilor Ortodoxe, dar și de o gamă largă de preparate tradiționale românești. De pe măsa fiecărui român nu trebuie să lipsească ouăle roșii, cozonacul și friptura de miel.

Multe dintre obiceiurile pascale sunt legate de ou. Obiceiul colorării ouălor s-a transmis creștinilor și este, din fericire, încă practicat, mai ales, la popoarele Europei și Asiei. Spre deosebire de alte țări ale Europei, unde obiceiul s-a restrâns sau a dispărut, la români a înflorit, atingând culmile artei prin tehnica, materială, simbolica motivelor și perfecțiunea realizării.

Simbolistica ouălor de Paști trebuie căutată înainte de nașterea lui Hristos, în timpuri străvechi. Oul era dat în dar, fiind considerat simbol al echilibrului, creației, fecundității, simbol al vieții și al reinnoirii naturii, obiceiul vopsirii lui fiind întâlnit la chinezi cu două mii de ani înainte de Hristos.

Ouăle de Paști, potrivit tradiției, erau adunate din cuiubă în miercurea din a patra săptămână a Postului Mare, numită și „miercurea Paresimilor”. Există obiceiul că de la această zi nu se stricau până la Paști. Acum se alegeau ouăle pentru masa de Paști și ouăle ce urmau să fie înrosite. Chiar dacă ele erau alese în această zi, vopsitul lor avea loc în joia din săptămâna de dinaintea Sfintelor Paști, însă, niciodată în „Vinerea Mare”.

Încondeierea sau „impistritul” ouălor reprezintă un obicei străvechi în tradiția românească. Ouăle încondeiate sunt o mărturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, reprezentând un element de cultură spirituală specific românească.

În cultura populară, ziua în care se înrosesc ouăle este joia din săptămâna patimilor, cunoscută și sub denumirea de Joia Mare. Se spune că ouăle înrosite în această zi, nu se strică tot timpul anului. De asemenea, oamenii cred că ouăle roșii duse la biserică și sfintite, dacă sunt îngropate într-o gospodărie, aceasta este ferită de grindină și piatră.

Există o anumită procedură privind înrosirea ouălor: mai întâi, ouăle se spală cu detergent, se clătesc, se lasă la uscat și apoi se fierb în vopseaua pregătită.

Pe lângă ouă roșii, românii contemporani, obișnuiesc să mai vopsească ouăle și în galben, verde, albastru.

Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leagă într-un ciorap subțire și așa îl fierb, ca să iasă „cu model”.

În tradiția populară de la noi, oul roșu de Paști simbolizează sângele Domnului și ar avea puteri miraculoase, de vindecare, de îndepărțare a răului, fiind purtător de sănătate, frumusețe, vigoare și spor. Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii. Cele colorate în negru simbolizează chinul și durerea pe

care le-a suferit Hristos pe cruce. Ouăle închisitrite sunt simbolul Mântuitorului, care a ieșit din mormânt și a înviat, precum puiul dirgăoace.

Ciocnitorul ouălor semnifică sacrificiul divinității primordiale și se face după reguli precise: persoana mai în vîrstă (de obicei bărbatul) ciocnește capul oului de capul ouului ținut în mâna de partener, în timp ce rostește cunoscuta formulă „Hristos a înviat”, la care se răspunde cu „Adevărat a înviat”.

În Bucovina, cojile ouălor de Paști, sunt aruncate în râu, pentru ca apa să le poarte la „Blajini” (ființe imaginare, încarnări ale copiilor morți nebotizați, al căror loc de viață se află la „capătul lumii”, aproape de Apa Sâmbetei). În felul acesta, și Blajinii știu că pentru toti creștinii a venit Sărbătoarea Sfintelor Paști.

În părțile Sibiului, există obiceiul ca de Paști să fie împodobit un pom (un arbust) asemănător cu cel de Crăciun. Singura deosebire constă în faptul că în locul globurilor se agăță ouă vopsite (golite de conținutul lor). Pomul poate fi aşezat într-o vasă frumoasă și farmecul sărbătorii sporește cu o podobă de acest fel.

În Maramureș, zona Lăpușului, dimineața, în prima zi de Paști, copiii (până la vîrstă de 9 ani) merg la prietenii și la vecini să le anunțe învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumește pentru dar și urează gospodarilor „Sărbători pascale fericite”. La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să fie armonie tot restul anului.

În dimineața zilei de Paști, copiii se spală pe față cu apa proaspătă de la fântâna în care s-au pus un ou roșu și fire de iarbă verde.

Fie ca românii să-și amintească cu bucurie și placere de aceste frumoase tradiții românești, să le transmită generațiilor viitoare, pentru că unele dintre acestea au nu numai recunoaștere internă, ci sunt apreciate în Europa și în lume, cum este, de pildă, încondeiatul și încrustatul ouălor.

Hristos a înviat!

Pr. Cristian Popi

HRISTOS A ÎNVIAT!

MULTĂ SĂNĂTATE, BUCURIE ȘI PAȘTE FERICIT

VĂ DORESC MEMBRI CONSILIULUI PAROHIAL.

Bucuria reîntâlnirii între frați

În duminica a doua a Postului Mare din anul măntuirii 2016, am plecat din Reșița la Sărcia (Sutjeska) din Voivodina cu un scop bine definit: să ajut un prieten ce dorește să facă un film despre români din acea parte a provinciei. Un film prin care să promovăm încă odată pe frații noștri români, Biserica noastră strămoșească, tradițiile lor precum și dorința de a rămâne români pentru totdeauna.

Drumul ne este cunoscut pentru că de foarte mulți ani ne vizităm și ne rugăm în limba română la Sărcia. Ne este cunoscut acest drum de pe vremea când, împreună cu pr. Petru Drăghicescu (pe atunci paroh al Toracului Mare și administrator al bisericii românești din Sărcia) am înfiripat relații de bună frățieitate cu această parohie.

Știam că la Sărcia ne așteaptă veci prieteni și oameni dedicați credinței moșilor și strămoșilor, dar și sufletului românesc: Pr. Cristian Popi din Torac, Valeri Moșescu, Iancu Murărescu, Pavel Pancaricean-Lonti, oameni ce știu multe despre sat, biserică și tradiții, lucru ce ne interesa pentru filmul ce vroia să facă prietenul meu reșițean.

Întâlnirea a fost ca de obicei: cu bucuria că ne ședem sănătoși!

A urmat apoi vestea ce ne-o dă Valeri Moșescu: în această duminică a Postului Mare, în Biserică românească se va săvârși Sfânta Taină a Maslului și sunt așteptat să slujesc împreună cu protopopul român Gabriel Bandu, parohul de Ecica, pr. Cristian Popi și pr. Bojan Košanin, protopopul sărb de Jitiște (Žitište) și paroh la Ravni Topolovăț (Ravni Topolovac).

Nu putem refuza o asemenea bucurie și, în prezența unui număr destul de mare de credincioși, să-vârşim Sfânta Taină în care ne rugăm Lui Dumnezeu mai ales pentru cei bolnavi. Totul se desfășoară conform tipicului îndătinat, citim șapte evanghelii, șapte pericope din scrierile apostolice, șapte rugăciuni și ungem cu undelemn sfînt pe cei prezenti, tot de șapte ori. Un foarte Tânăr cântăreț dă răspunsurile liturgice, ajutat de un venerabil român din Ecica, iar creștinii prezenti se roagă cu nădejde pentru ei și familiile lor. Dacă noi facem slujba în limba română, frațele preot pravoslavnici citește în limba sărbă și nimeni nu este mirat, pentru că toată lumea înțelege. Și înțelege, pentru

că în Sărcia trăiesc două comunități ortodoxe: români și sărbi ce își împleteșc viața, zi de zi, în familii mixte, în școală bilinguală, în muncă comună.

După ce am încheiat slujba, părintele Gabriel Bandu a adresat celor din biserică un cuvânt de învățătură despre post și a explicat necesitatea lui pentru pregătirea spirituală în perspectiva Marelui Prăznici al Învierii Domnului. Cuvântul adresat de pr. Berbentia a lămurit ce este taina Sfântului Maslu și cât este de necesară și importantă pentru viața creștinului. De asemenea pr. Berbentia a mai punctat câteva aspecte practice ale postului, vorbind și despre dezlegările pe care Sfinții Părinți și Sfânta Tradiție le-a îngăduit celor ce, din diverse pricini, nu pot ține postul aşa cum se cuvine.

Nu l-am uitat nici pe Bujorel Purice, prietenul venit din Reșița, care, ajutat de sărcienți inimoși, a filmat tot ce trebuie și a luat interviuri oamenilor din sat. Adică, scopul propus la venire a fost atins: filmul ce va prezenta viața fraților de peste frunzăriile Ţării, VA FI FĂCUT!

În seara ce se așeza încet peste sat, am stat împreună la o cină frătească și am discutat multe alte probleme ale colaborării noastre. Și aici am îndeplinit scopul: ne-am hotărât să continuăm și pe mai departe strânsa noastră legătură frătească! Mulțumim Lui Dumnezeu pentru toate, precum și fraților din Sărcia, pentru dragostea ce ne-o arată constant!

Pr. Petru Berbentia
Reșița

FESTIVITATE DE SF.SAVA

La școala generală „I.L.Ribar” din Sărcia a avut loc sărbătorirea zilei Sf.Sava. Cu acest prilej, a fost prezentat un program cultural-artistic. Urmând tradiția anilor trecuți, nașul școlii, Marko Milošević, a donat celor mai buni elevi din fiecare clasă câte o sută euro. Între școlarii premiați sunt Angela Jurj, Ionela Cicălă, Iva Miloš, Jovan Grmuša... La prânzul comun au fost prezenți nașul, profesori și alți invitați.

I.Murărescu

LA O SUTĂ DE ANI

În anul 1996 Comitetul Parohial al bisericii noastre a hotărât ca pe data de 18.08.1996, să se aniverseze o sută de ani de la zidirea bisericii. S-a făcut planul și programul pentru ziua de aniversare, care a fost următorul: până la ziua de aniversare s-a făcut curățenia parcului bisericii și a casei parohiale, s-au vopsit ușile, ferestrele, porțile, adică s-au luat toate măsurile necesare pentru a fi o zi reușită. S-a hotărât ca în parcul bisericii să se monteze o „șatră”, în care va fi organizat un prânz pentru oaspeți (după slujbă).

(va urma)

Pavel Pancaricean-Lonti

DRUM NOU

PAROHIA ÎNFRĂȚITĂ

PAGINA 3

**Ziarul Sărcia – 20 de ani de apariție neîntreruptă
VIVAT, CRESCAT, FLOREAT!**

SĂRCIA

ANUL I NR. I

SUPLEMENȚUL LA "TIBERIU"
REALIZAT DE FILIALA SĂRCIA
A COMUNITĂȚII ROMÂNI
DIN JUGOSLAVIA

La fel ca și "Vasivova" lui Tata Oancea, revista "Sărcia" poartă numele satului drag românilor din această localitate.

În primul număr al ziarului "Sărcia", Iancu Murărescu, "redactor-șef și responsabil", argumentează ideea de a avea o publicație și aduce următoarea precizare în legătură cu numele ziarului: "Am hotărât ca această publicație a noastră să poarte numele de <<Sărcia>>, nume drag nouă sărcienilor, amintindu-ne de numele pe care îl purta satul nostru din veacuri străbune până în 1947." Astăzi localitatea se numește Sutjeska, sărbii fiind majoritari.

Foaia parohiei Bisericii ortodoxe române din Sărcia este și ea, într-o anumită măsură, unul dintre stâlpii pe care se reazămă romanismul din Voivodina.

Citind paginile sale, te simți cuprins de vraja trecutului și de farmecul prezentului. Este exact ceea ce

și-a dorit Iancu Murărescu și colegii săi: "Vreau să fie o publicație unde vom scrie (fără vreo plată) despre noi, români sărcieni (și legat de noi), să fie o urmă și un document al vremurilor trecute și pe care le trăim acum".

Revista merită să se găsească în casa oricărui român cu dragoste de cultură și de glorie românească. Merită totă lauda colectivul redacțional, colaboratorii, Consiliul parohial și toți aceia care, prin intermediu ei, propagă slova românească pe meleagurile Banatului istoric.

Apariția neîntreruptă a "Sărciei" este, în vremurile de astăzi, o performanță care trebuie să inspire respect.

Îi urăm "Sărciei", LA MULTI ANI! și îi adresăm latinescul VIVAT, CRESCAT, FLOREAT!

Tiberiu POPOVICI

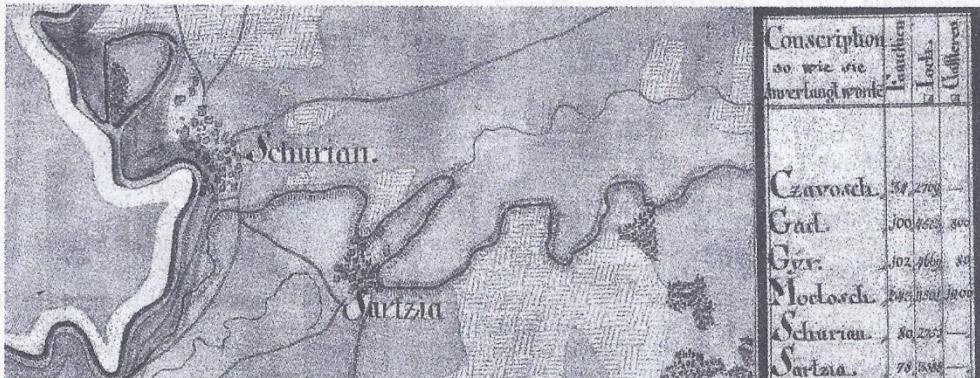
ANUL XX

DECEMBRIE 2015

Nr. 35

În imaginea de mai jos, se poate vedea secțiunea cu localitatea Sărcia din Cartografierea Iozefină a Imperiului Austro-Ungar din 1769. Această cartografiere a fost comisionată de către împăratul Iosif al II-lea, ca urmare a Razboiului de 7 ani, în care lipsa acută a unor hărți precise s-a făcut simțită. În stânga, se poate vedea granița Banatului din acea vreme. În descrierea din partea stângă, satul cu numele germanizat Sartzia (a se citi Sarția n. red.) figurează cu 3588 de locuitori.

Florian BOSILCOV

Din publicația „Drum nou”(ianuarie 2016), a Parohiei Ortodoxe Române din Bocșa Montană

DIN COMOARA MULTILINGVICĂ A VOIVODINEI NUME DE PERSOANĂ LA ROMÂNII DIN BANATUL CENTRAL

Lucrarea „Nume de persoană la români din Banatul Central” a Laurei Spăriosu analizează antroponimele din Banatul Central(Ecica,Iancaid,Sărcia,Torac și Uzdin), care apar în secolul XX. Pe baza cercetărilor care au avut loc se poate vedea că începutul anului 1900 și până la sfârșitul I război mondial pe lângă numele tradiționale, apar în toate cele cinci localități și nume personale maghiare și germane. Asta se poate explica că pe lângă români aci au trăit laolaltă maghiari și nemți. După 1920 pe lângă numele tradiționale care mai supraviețuiesc se înregistrează și prenume slave. După cel al II Război Mondial aceste nume marchează o expansiune enormă. Pe sfârșitul secolului avem și o creștere a prenumelor moderne, de origine apuseană (*Eduardo, Raul, Roberto, Vanesa*).

In trecut numele noului născut a fost legat de obiceiul de a se acorda numele unuia din părinți sau bunici, obicei ce azi e pe cale de dispariție. Încă un factor care duce la alegerea numelui noului născut sunt și căsătoriile mixte. Spre sfârșitul secolului XX aveau loc tot mai multe căsătorii ale bărbaților din Banatul central cu femei de origine din România. Aceasta aduce la îmbogățirea antroponimelor cu prenume moderne, occidentale. Tot așa ajunge și „moda” a se acorda noului născut două prenume. Sergiu-Valentin etc.)

Cercetările a numelor românești au început pe la începutul secolului XX, iar pe la mijlocul secolului au apărut lucrări care au fost lucrate pe documente adunate direct pe teren, făcând analiza numelor de persoană în localitățile din România.

Banatul Central(Ecica,Ianaid,Sărcia,Torac și Uzdin),care apar în perioada anilor 1900-2000.
Prenumele au fost extrase din Cărțile matricole,cu țelul de a stabili frecvența antroponimelor în veacul 20.În total

fost detectate și explicate 1200 nume de persoană, iar suma totală a antroponimelor

În legătură cu aceasta secolul XX se poate împărti în patru perioade diferite, și anume:
Perioada I - 1900-1919, când notarea numelor în documente s-a făcut, datorită influenței austro-ungare, în limba română.

Perioada II (1939-1941), când poterul numelor în documente se face cu litere chirilice.

Perioada II 1920-1941, când notarea numelor în documente se face cu litere chirilice;
Perioada III 1943-1945, când începe notarea cu litere latine;

Perioada III 1942-1945, cand incepe notarea cu litere latine;
 Perioada IV din 1945 cand numele sunt, pana in prezent, notate cu litere chirilice.
 Pe baza cercetarilor se poate vedea ca incepand cu anul 1900 si pana dupa Primul Razboi Mondial, pe langa numele traditionale romanesti pe aceste meleaguri, se inregistraza si nume personale maghiare si germane. Aceasta se explică prin faptul că în satele românești de pe teritoriul Banatului Central au trăit familii de maghiari sau nemți. Toate numele, în această perioadă, au fost scrise în documente, în limba maghiară, lată corespondente maghiare ale unor prenume: Alexandru-Sándor; Andrei-András; Anghelina-Anyalka; Augustin-Ágoston; Avram-Abrahám; Barbara-Borbálá; Cătăja-Katalin; Dezideriu-Dezső; Elisabeta, Saveta-Erzsébet; Filip-Fülöp; Floarea-Virág; Flora; Gheorghe-György; Ilia-Illés; Iosif-József; Iulia-Gyula; Luca-Lukács; Magdalena-Magdolna; Margareta-Margit; Martin-Márton; Matei-Mátyás; Mihai-Mihály; Nicolae-Miklós; Pavel-Pál; Petru-Péter; Stefan-Stéfan; Todor-Tivadar; Toma-Tamás; Vasa-Vezul; Vicentie-Vince.

O situație foarte interesantă este la Torac unde numele au o înfățișare mai „românească” în documente, unele sunt scrise în original sau după forma maghiară este, în paranteză, numele a fost scris și în limba română, de exemplu: Sándor (Alexandru) Balos.

Referitor la numele tradiționale întâlnite la populația românească, constatăm că ele sunt, aceleiași în toate cele cinci așezări. Enumerăm cele mai populare prenume folosite în această perioadă:

- I. Ecica: Ana, Aurel, Floarea, Gheorghe, Gheorghina, Ion, Ionel, Iosif, Iulian, Iuliana, Maria, Mădina, Mărioara, Petru, Roman;
 II. Iancaid: Ana, Gheorghe, Luciana, Maria, Pavel, Persida, Todor, Valeriu, Vioara;
 III. Sărcia: Ana, Elisabeta, Floarea, Ion, Iosif, Maria, Nicola, Pavel, Petru, Valeriu, Vioara;
 IV. Torac: Ana, Anghelina, Cătița, Costa, Floarea, Gheorghe, Ion, Iosif, Iuliana, Maria, Petru, Todor, Vichentie, Vioara;
 V. Uzdin: Adam, Ana, Costa, Floarea, Florica, Gheorghe, Ion, Linca, Maria, Petru, Sofia, Todor, Vasa.

Nume traditionale cele mai frecvente sunt:

I. Antroponime masculine:

- Gheorghe* (349) 8 *Todor* (221)
Adam (329) *Pavel* (143)
Ion (291) *Vasa* (130)
Moise (252) *Sima* (115)
Petru (236) *Nicola* (111).

Numele cu cea mai ridicată frecvență diacronică, precum *Ana, Maria, Sofia, Doina, Livia, Silvia, Ion, Nicola, Todor*, deși popularitatea lor în momentul de azi nu se mai poate compara cu popularitatea unor altor nume de influență apuseană, totuși au reușit, în pofida vremii, să se mențină. Totuși, mareea parte dintre ele au dispărut.

Aveam aici și prenume specific uneora din localități: Coriolan și Sever (Ecica), Levi (Sârcia), Rêveca și Vichentie (Torac), care la fel au fost părăsite.

După terminarea primului război, prenumele maghiare și germane cu începutul dispar și ele, fiind înlocuite cu prenume de altă origine. Pe lângă prenumele tradiționale, care încă mai supraviețuiesc, după anul 1920 apar prenumele slave care, după colonizarea din 1945, marchează o expansiune.

II. Antropônime feminino:

Ana (614)	Anuica (136)
Maria (386)	Florica (126)
Floarea (377)	Anița (69)
Sofia (321)	Viorica (63)
Doina (271)	Livia, Mărioara, Silvia (59).

(Urmare în pagina 5)

Pe sfârșitul secolului trecut, ajunge o adevărată „invaziune” a prenumelor moderne, de proveniență apuseană (*Eduardo, Raul, Roberto, Vanesa*). În acest sens, constatăm următoarele:

1. Evitarea antroponimelor tradiționale;
2. Creșterea interesului pentru numele străine

Originea prenumelor:

Prenume latinești:

Adrian, Adriana, Angel, Angela, Aurel, Aurelia, Cornel, Cornelia, Cristian, Cristina, Felicia, Iulian, Iuliana, Laura, Lavinia, Marin, Marina, Natalia, Roman, Romana, Romulus, Sabin, Sabina, Silvia, Silviu, Titus, Traian, Valeria, Victor, Victoria, Virginia;

Prenume grecești:

Alexandru, Melania, Minodora, Nicolae, Olimpia, Parascheva, Persida, Petru, Sebastian, Sofia, Ștefan, Teodor, Teodora, Vasa, Vasile;

Prenume slave:

Blagoje, Bogoljub, Boža, Čedomir, Draga, Dragan, Dragica, Dragomir, Dragomirca, Dušan, Dušanka, Gordana, Jablan, Jasmina, Ljubica, Mircea, Nada, Nedeljko, Ognjen, Radmila, Sladana, Smiljana, Spomenka, Srbislav, Stanko, Vukašin, Vukosava, Zdravko;

Prenume ebraice:

Adam, Avram, Beniamin, Daniel, Daniela, Elisabeta, Eva, Gabriel, Gabriela, Ilia, Ion, Isac, Iordan, Iosif, Magdalena, Mihai, Rachila, Sima, Solumia;

Prenume germane:

Bruno, Elvira, Genoveva, Gizela, Hilda, Irma, Luiza, Matilda, Richard, Robert,

Prenume maghiare:

Arpád, Géza, Ibolya, Piroska;

Prenume specifice onomasticii românești:

Brândușa, Doina, Horea, Mărioara, Sorin, Sorina, Șerban, Viorica;

Forme locale (diminutive sau hipocoristice):

Ecica: Micșa (Maxim), Mițu (Mihai), Tini (Cristina, Constantina sau Valentina);

Iancaid: Firuț (Zamfir);

Sărcia: Ginica (Virginia), Octi (Octavian);

Torac: Chentă (Vichentie), Lazi (Lazar), Pica (Sofia), Tibi (Tiberiu);

Uzdin: Miuță (Mihai), Petrinel (Petru), Tănuță (Atanasie).

A se alege numele noului născut a fost dar e și azi un eveniment important pentru o familie. Dacă în trecut alegera numelui nou-născutului era înlegătură cu obiceiul de a-i se acorda numele unuia dintre părinți sau bunici, az acest obicei e foarte rar, mai anume în căsătoriile mixte, care în trecut au fost mai rare. În prezent cele mai multe căsătorii mixte au loc la Ecica și Sărcia, mai puține la Iancaid și Torac. În afară de căsătoriile mixte, spre sfârșitul veacului au loc tot mai multe căsătorii ale bărbaților de pe aceste meleaguri cu femei originare din România.

Alegerea numelui nou-născutului este o problemă a părintilor, ei ar trebui, să țină seama de următoarele lucruri: prenumele ales la naștere va fi purtat totă viața și numai împreună cu numele de familie. La alegerea numelui trebuie avut grija ca numele să nu fie dezmeridător sau să nu deranjează. Mai potrivite ar fi prenumele neutre și oficiale. Alegerea ar trebui să țină cont și de numele de familie, de armonizarea acestuia cu prenumele. Un nume de familie scurt se imbină cu un prenume lung și invers. În legătură cu alegerea unui nume străin, părinții trebuie să dea doară moderată și simț al limbii.

LITERATURA:

-ZBORNIK 7 - IZ RIZNICE MULTIZEȚIČKE VOJVODINE

-Laura Spărișosu - NUME DE PERSOANĂ LA ROMÂNII DIN BANATUL CENTRAL

Valeri Moșescu

SARA, KATARINA, EMIL ȘI IULIO - STUDENȚI EXEMPLARI

Sara Petrovici

Katarina Șaru

Emil Rotariu

Iulio Miloș

În fiecare an de ziua Sf. Sava, sărbătoarea școlilor, comuna Seciani premiază studenții din comună care au nota medie peste 8. Si anul acesta studenții exemplari au primit cadouri și câte 20.000 dinari, ca stimulent de a învăța și mai bine. Printre ei se află și câțiva sărcienti, ca: Sara Petrovici, studentă în anul II la Facultatea de Educatoare din Novi Sad; Katarina Șaru, studentă în anul II la Facultatea de Design din Novi Sad; Emil Rotariu, student în anul III la Facultatea de Economie din Subotica și Iulio Miloș, student în anul II la Facultatea de Drept din Novi Sad. Înainte de a deveni studenți, toți au terminat școala generală din Sărcia și Liceul din Seciani. Se pare că după terminarea școlarizării toți ar vrea să se întoarcă în satul natal, pentru a ajuta la înaintarea satului și a comunei.

Să le dorim succes și pe viitor și - ne mândrim cu ei.

VERSURI

LIDA

Marea-i tristă-n vântul serei.
Pe ruini ce se desăr
Lida vede-icoana mării
Să pe față-i plâng gândiri.

Blonda Lid-amor gîndește.
Marea vede chipu-i pal
Să-n adâncu-i zugrăvește
Prin ruini un ideal.

Un pescar pe țărmuri trece
Să din placa de argint
Vede zâna tristă,rece
Prin risipe rătăcind.

Peste-un an în nopti de vară,
Vezi pe luciul vagabond
Cu pescaru-n lunte zboară
Al ruinei geniu blond.

Mihai Eminescu

DACĂ TU N-AI FI

Tu care vii în fiecare noapte
Să-mi păzești visele
Te trezesti în fiecare dimineață
Să-mi povestesti
Despre umbrele somnoroase ale
apelor.
Dacă tu n-ai fi
Ziua n-ar fi
Cum să-mi deschidă pleoapele

ION MILOŞ

ÎN ZORI CÂND M-AM DUS LA PLUG

În zori când m-am dus la plug
Natura m-o cunoscut;
Păsările îmi cântau
La oldă când mă duceam.
Eu din gură fluieram
Să cu glas dulce cîntam,
Doina noastră din popor
Cînd mă duceam la ogor.
Auzam din depărtare
Zbierând turme dă mioare,
Cânii la ciobani lătrând
Ficiori pe câmp fluierînd.
Apoi prîla prinzu mare
Vinia mîndra cu mîncare,
În ulcior cu apă rece
D-asta doru nu-m mai trece,
Nu măi văd asta nici cînd
Să națura dă dâmult.

IOSIF MILOŞ-PUTIU

CINEVA A TUNS BRAZII

Copiii nu se mai joacă
de-a v-ați ascunselea.
A dispărut umbra
când e mult soare.

Acum, în întuneric
se văd perechi de îndrăgostiți,
Acum se văd aprinse
farurile automobilelor.

Acum se văd în noapte
golanii din vecinătate.
Acum se vede totul,
dar nu există nimic.

Nu mai sunt crengile
coboărăte până la pământ.
Nu mai e zarva copiilor,
nu mai sunt acele zile
frumoase.

Cineva a tuns brazii.
Pe cineva au deranjat acele
crengi-
Cine a făcut treaba aceasta?
Sub care brad să stau?

Damian Grozdanic
(din I. Sârbă: I. Murărescu)

BLĂSTĂMAT SĂ FI CLINTOANE

Blăstămat să fi Clintoane,
Tu ș-a tele avioane.
Noapcia n-am un pic dă somn,
Dă ele nu pot să dorm.
Lumea pră cine ce crege
C-avionu nu să vege.
Ei Clintoane, c-ai mințit
Că noi țî-lam doborît.
Olbrait să fi blăstămată,
Tu cu fruncea tea a lată,
Rușine mare să-țî fie,
Că ce porțî în pălărie.
Tu muiere fără chică,
Ai credzut că ne faci frică.
Dar nici tu nu ai fost fer,
Englezule, domnu Bler,
Al tot pudărît să ras,
Cu urechile „landras”,
Să colegu teu, duduc,
Tot enlez țî, domnu Cuc,
Leșinat, năras, fricos,
Parcă dîn mășină-i scos.
Vă doresc acum la toțî
Pentru că atî fost voi hoțî,
Să țîe Clark să lu Solana,
Să vă mînce acuș pomana
Cu sălată d-a cu spini
Că pră lume-ațî fost păgâni,
Să o mânce toțî dîn NATO,
Care țara mea o sparto.

Pavel Pancaricean-Lonti

VAI SURORI SĂ AI MIEI FRAT

Vai surori și al miei frat
iar ni-e alegem dăpuță!
Să alegem noi cu mince,
Prângă iei să-un președincie.
Acum, iară ni-e bolgesc,
Așa mândru ni-e vorbesc:
Că investitori o să aducă
Să Europa abia ni-apucă;
Spun că o să facă tot,
Numa să le dăm un vot,
Că subvențili ni-e dau,
Poace să mai lesnea prau.
Dar paorii mei,
Cui să să jălească iei?
Subvențili le-or tăiat
Să nimic n-or căpătat.

Pavel Pancaricean-Lonti

DĂRNICE

Soarele-ți zâmbeste tîe
Să-ți soptește-ncetișor,
Bună dimineață, spune,
Căci de toți mi-e tare dor.

Soarele frumos și darnic,
Dăruind căldura lui,
Drag de viață și de lucru,
Ni-e dă nouă pe pământ.

Satule frumos și harnic,
Bucură-te din belșug,
Căci iubit de Dumnezeu
Ești mereu pe-acest pământ.

Rodica Popa

PLECAREA

Nimic nu dispare.
Doar luminile nu se mai observă
și ornicul devine de prisos.

Numărătoarele se pierd
pe brazdele noilor drumeți
și atunci totul începe
în căutarea urmelor.

Cîteodată, se găsesc
cîteodată se-nmulțesc
cîteodată nu!

Dar cineva îți dă şansa
să-ți încerci norocul!

Livius Lăpădat

Doină

Încă mai răsare soarele din copilăria mea
Ni se usucă mărul obârșiei
La plecare am înfiput cuțitul în tulpină
Să bată în loc de inimă
Albinele mi-au adunat amintirile în faguri
Mă cântă păsările în grădini
Nu m-au uitat greierii din ziduri
Curg apele Timișului cumintă
Încă mai sunt
Mă pomenesc cocoșii dorului
Ard în lumânări strămoșești

(din volumul „Rădăcinile focului” de Ion Miloș,
poet din Sărcia, Editura „Libertatea”, 1984)

Localitate se dănuie de aproape șapte secole

Sărcia este unul dintre cele mai vechi sate cu români la noi. Potrivit istoricului prof. Mircea Măran, Sărcia este a treia localitate după vechime, existând de aproape șapte secole. Cercetatorul F. Milleker amintește în lucrările sale de un document din anul 1333, care confirmă afirmațiile de mai sus. La început, numele localității a fost Zoruka. Ulterior, în documente apare cu denumirea maghiară Szarcselek.

Aleea pietruită a cimitirului românesc, recent renovat și ea după un proiect susținut tot de Doamna Doctor Mărica Lăpădat

Biserica Ortodoxă Românească înpodobită recent în haină de sărbătoare, având în față Troiță de lemn din România și alăturat căminul parohial.

Noua biserică pravoslavă sărbească cu mai multe turnuri

Prima vatră a satului

Conform cercetărilor în teren, prima vatră a satului a fost pe malul stâng al râului Timiș, în imediata apropiere a localității de astăzi, situată în acel perimetru și numită Șurian. Aci au avut loc două colonizări ale românilor ardeleni de pe valea Mureșului, prima în anul 1552, iar a doua în 1767. Sărcienii au origini bănățenești și ardelenești, aşa cum constată și Iancu Murărescu, neobositul cărturar din satul de pe râul Timiș. Acest om este „arhiva ambulantă” a localității Sărcia de multe decenii și ne poate lă dispozitie datele la care a ajuns cercetând documentele sau stănd de vorbă cu bătrâni.

Potrivit lui Milleker, strămutarea populației din vechea vatră a satului în locul numit Mălăște, care astăzi nu este altceva decât o porțiune din hotarul localității de astăzi, a avut loc în jurul anului 1780. Patru ani mai tîrziu, locuitorii s-au strămutat a doua oară în perimetru de astăzi al localității. Există mai multe ipoteze în ceea ce privește deplasarea populației. Bătrâni spun că români sărcieni sună veniți de la Șâbova, o pădure de lângă vatra veche a satului.

(din „Libertatea” 12.03.2016)

(continuare în numărul viitor)

Strada Ion Luca Caragiale la numărul 8 în fața casei marelui poet Ion Miloș, stâlpi de nădejde ai revistei „Sărcia”: Iancu Murărescu și Valeriu Moșescu.

Sărcia română și Sărcia germană

În cele ce urmează ne vom opri asupra unei perioade din istoria satului despre care avem mai multe date. Între anii 1801 și 1803, alături de băstinașii români aici au fost colonizați și populația germană. Astfel, s-au format două sate: Sărcia română și Sărcia germană. Așa a fost până în anul 1947, când numele localității a fost schimbat în Sutjeska - fapt ce se datorează colonizării sărbilor după cel de-al Doilea Război Mondial. Potrivit cunoștințelor istorice maghiar Ernő Marok, de origine sărciană, română au păstrat numele Sărcia

Bisericile satului

Români au construit primul lăcaș sfânt pe actuala vatră în anul 1796, când preot a fost Grigorie Petrovici. Actuala Biserică Ortodoxă Română a fost săfinită în anul 1896 de către Înaltpreasfințitul Episcop Ioan Mețianu al Aradului.

La acea vreme, preot a fost Liuba Nestorovici (Nestoreanu). Cel mai cunoscut preot la Sărcia a fost preacucernicul Gherasim Andru, de naștere de la Bihor, care a fost slujit la biserică din satul de pe Timiș din 1814 până în 1957, când a plecat la cele veșnice. Părintele Gherasim Andru a fost înmormântat la cimitirul românesc din Sărcia. A fost o perioadă și protopop al Protopopiatului Sărcia.

În 1862 la Sărcia s-a născut Ioan Trăilescu, primul doctor în teologie din această parte a Banatului și din întreaga Eparhie a Aradului. Începând din anul 1983, Sărcia nu mai are preot paroh la biserică românească. De mulți ani înceoace, slujbele se tîne în a doua dimineață din lună și la sărbătorile bisericesti de către cucernicul preot paroh din Toracu-Mare, Cristian Popi.

În anul 1996, în fața bisericii a fost amplasată o troiță maramureșeană, donată din partea societății „Avram Iancu” din România.

În urmă cu zece ani, sărbii și-au construit o biserică impunătoare. Lucrările, mai ales în exterior, s-au încheiat anul trecut, cu susținerea financiară a doamnei doctor Mărica Lăpădat.

Ionel MIAT

CEA MAI VECHE CASĂ DIN SAT

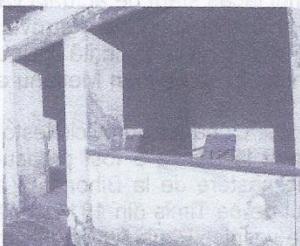
Din cele mai vechi timpuri,oamenii au căutat să își ușureze viața de zi cu zi,să își construiască case în care să trăiască în liniste și siguranță.Bineînțeles că pe parcursul veacurilor,casele nu au fost și nu au avut standardul celor de astăzi.Ele au fost construite în concordanță cu necesitățile și posibilitățile de atunci.La Sărcia se păstrează încă o casă veche,străjer al timpurilor trecute.Ea este casa familiei Jivoi sau „a lui Stoicu”.

Casa pe care această familie a construit-o,provine de la sfârșitul secolului al XIX-lea și pe frontispiciul ei este scris „Peter Jivoi anul 1892”. Este perioada de guvernare ungă,iar Peter este Pătru,fiu lui George,tatăl,care a construit-o pentru fiu și familia acestuia.Casa se păstrează și astăzi intactă,asa cum au construit-o ei.Este din pământ bătut,cu ziduri groase,care vara au asigurat răcoare,iar iarna

căldură.Acoperișul casei este solid,cu corni din lemn,tăiați în fereastră,cum rar s-a întâlnit pe atunci.Are două camere „soba mare” și „soba mică”,o „cuină” adică bucătărie cu coș deschis pentru uscat slasta,cuptorița cu băgic(cazan),în care s-a încălzit apa de spălat rufele,de spălat corpul,de topit untura și de făcut săpunul.După tăierea porcilor și topitul unturii,s-a făcut săpun și în felul acesta s-a curățat băgicul de unsoare și s-a pregătit pentru apă curată de spălat.Tot aci se află șpoierul cu tablă ,adică mașina de gătit cu plită,pe care s-a pregătit hrana în timpul anului.Sub coșul deschis se află și ușile prin care s-au „ars” cuptoarele,adică s-au încălzit cuptoarele zidite în ambele camere.Cuptorul zidit în „soba mare” nu mai există,în schimb cel din „soba mică” se păstrează încă și,în timp ce scriu aceste rânduri,parcă încă mai simt căldura lui binefacătoare la care m-am încălzit și eu în copilaria și tinerețea mea.În cupor s-a copt pâinea de casă,tăărănița cu brânză de oaie,plăcinta cu ludeie,s-au fript crumpii,iar la jehgiul lui s-a făcut mult gustoasa prăjânită unsă cu slănină și usturoi.Se mai păstrează aci două paturi din lemn,ormanul cu trei puiuță în care s-au ținut poalele,coțrântele și altă îmbrăcăminte necesară în viața de zi cu zi,o masă și două scaune lungi pe lângă pat.Au mai fost și câteva scăunute pe care au stat cei care au dăspoiat porumbul.Ele nu mai sunt aci,dar sunt câteva printre lucrurile vechi răspândite prin alte părți.

În continuarea casei,dar cu două trepte mai jos,se află cămară,șpaisul,cum se spune la Sărcia,cu „prăjâna”,care atârnă în mijlocul lui și unde s-a pus slasta,iar pe ziduri fălcile de slănină afumată.De amintit că pe atunci s-au tăiat porcii o dată pe an,în preajma Crăciunului.Tot în continuare se află și scara care duce în podul casei.Urmează apoi grajdul.De o parte se află locul pentru caii cu vălău și scară în care s-a pus fânlul,paiele sau tuleii.Parteală,tot cu iesle și vălău,a fost pentru vaci.Ca în grajd,în timpul iernii,să fie mai cald,dar și celor care au hrănit animalele să le fie mai usor,în dependentă de spațiul liber,s-a adus nutretul pe cum fânlul,tuleii și paiele care,pe lângă hrană,s-au mai așternut pe jos.Tuleii roșii din grajd s-au folosit la încălzitul cupotorului.Pe lângă tuleii din cupor,cuptoriță și la fier hrană,s-au mai folosit paie,tulpini și pălării de floarea-soarelui,apoi coceni,adică cioclozi după despoiatul cucuruzului,dar și lemne.Concul casei este destul de larg și se întinde până la ușa de la cămară și pod.Aci a fost o masă,un scaun lung și câteva „de un om”,unde s-a stat și s-a mâncat vara,dar s-au păstrat și s-au folosit până în zilele noastre.

La începutul lui,adică în partea de la stradă,este o încăpere mai mică,o sobită,cu o fereastră la stradă și una în coastă.Si aci se află un cupor zidit.Multe generații din casă au folosit sobita ca loc de dormit și de odihnă,fie iarna,fie vara.Ca vara să nu se încăuzească în casă,s-a făcut și o cuină de vară.Ea se află la sfârșitul casei,dar tot sub același acoperiș.Si aci se află cuporiță și șpoier zidit cu tablă,ca și în cuina de sus.Cuptorul pentru copt pâinea a dat în supă.Camerele sunt văruite cu var,iar vatra e din pământ și s-a spălat în fiecare sămbătă.Parte de bucătărie de la intrare este pavata cu cărămidă de culoare bej,decolorată acum.Pe lângă ușa prin care se intră în casă,există încă două uși care duc în cele două camere.Concul casei la fel,este pavat cu cărămidă roșie,precum și treptele de la cele două intrări.

Concul de jos și curtea sunt pavate cu cărămidă obișnuită.La sfârșitul casei s-a aflat „șupa”,în care s-au ținut trăsura și celelalte unele agricole.

Au fost în apropiere și un hambar;oboaare pentru porci,cotețe pentru păsări de curte,dar,nu mai sunt.Si ghermănu fântânii a căzut demult.

O întâmplare nefastă din timpul Războiului al II-lea a dat peste membrii acestei familii.În sat au apărut hoți,jefuitori,ajutați de unii oameni din loc care au cunoscut starea materială a familiilor.Au luat cai,îmbrăcăminte,chilimuri și alte lucruri de valoare,dar în special au căutat aur,galbeni.Atunci au fost jefuite patru familii.Printre ele a fost și familia Jivoi.Au luat chilimurile și zestrea mătușei mele,Ana,care pe auncii a fost fată mare,pregătită de măritat.Membrii familiei s-au salvat sărind prin fereastră în curtea vecină.După aceasta,la ferestre au fost instalate grătii de fier,iar ușa de la intrare în casă a fost făcută din lemn gros și tare,care se zăvorește pe dinăuntru.La fel s-a făcut și ușa la pod și la cămară.În zidul care desparte „soba mică” de cămară s-a deschis o ușă mică,care a trebuit să servească,în caz de nevoie,la fuga familiei în pod.Astfel de uși mici,de siguranță,am mai văzut și în alte case vechi din Sărcia.Casa,de mai mulți ani,este nelocuită și,pe zi ce trece,dintele vremii o roade tot mai mult.Se pare,însă,că în curând va trece în poveste,fiindcă noii proprietari au de spus ultimul cuvânt.

(În momentul de față noii proprietari dărâmă casa,n.n.)

Olimpia PANCARICEAN

La 18 martie 1906, lângă Paris,aviatorul român Traian Vuia a realizat primul zbor mecanic din lume, cu mijloace proprii la bord. S-a ridicat la 60-80 cm. Să a zburat cca.12 metri.

În vara lui 1906 a zburat la înălțimea de 2,5 metri,la distanța de 24 metri.A fost ales membru de onoare a Academiei Române în 1946.

Pe 30 martie 1986 ca nou membru al Consiliului Parohial este ales Aurel Miloș(după moartea tatălui său Todor Miloș-Lăntăriu).Dânsul a fost un stâlp de nădejde al bisericii noastre până la moartea sa(în anul 2009).Tot atunci, ca secretar,a fost ales Moisă Popovici, un alt stâlp de nădejde(mort în anul 2001).

Anul trecut la Ecica a fost înființat un fond care oferă burse copiilor de naționalitate română cu succese bune la învățătură.Sursele materiale ale fondului sunt lăsate prin testament de regetata prof.Augustina Meici,care este jumătate sărciană,mama ei fiind din familia Miloș-Crump,din Sărcia.

Pe 28 decembrie 2015 a fost înmormântat,cu preot român,la Malmö,orașul în care a trăit,cunoscutul poet și traducător,Ion Miloș,născut la Sărcia(în 1930).În ziua aceea am dat de s-au tras clopotele la biserică românească din satul nostru,la mormântul părintilor săi s-au aprins lumânări...

Iancu Murărescu a primit încă o diplomă de excelență de la S.L.A.,„Tibiscus” din Uzdin,,„Pentru pasiunea,dăruire și implicarea în promovarea activității și a spiritualității acestei societăți în cursul anului 2015”

În Almanahul Libertatea 2016 Iancu Murărescu publică „Periodicul "Sarcia"-20 de ani de la apariție”,iar Olimpia Pancaricean „Sarcia - Cea mai veche casă din sat”,laolaltă cu câteva poze interesante.

În nr.din 15 ianuarie 2016,în săptămânalul „Zrenjanin”,cunoscutul scriitor și publicist din Sărcia,Slobodan Mandić, face o prezentare a nr.pe decembrie al publicației noastre „Sarcia”,amintind și de jubileul de 20 de ani

PE SCURT

În „Foaia Săcalazului”(februarie 2016),prietenul nostru și secretar de redacție,Ghiță Blejușă,pe lângă altele scrie că în schimbul de publicații le-a sosit,pe lângă altele și publicația „Sărcia”,din Sutiesca, Serbia.

De Sf.Trei Ierarhi:Vasile,Grigorie și Ioan,corul bisericesc din Torac Mare serbează și hramul corului.Cu această ocazie la biserică din Torac au fost și săracenți,Valeri și Lucian Moșescu și Pavel Pancaricean-Lonti.

Pe 10 februarie Anicica Barbu transmite la Radio Covacița un material destul de amplu,legat de publicația noastră „Sărcia” și marcarea celor 20 de ani de existență,cu câteva date concrete.

 Cunoscutul lexicograf,publicist,folclorist,fost director al Institutului de Cultură a Românilor din Voivodina,Costa Roșu a fost ales membru de onoare al Academiei Române (a fost și colaborator extern al Academiei)

Spre sfârșitul anului 2015 Costa Roșu a primit un premiu,acordat de Academia Română,filiala Timișoara,pentru „Implicarea civică,socială și de promovare a imaginii Banatului”

Iancu Murărescu a făcut traducerea din I.sârbă a unui catalog(cca.80 pag.)a Institutului de Agricultură și Legumicultură din Novi Sad.Redactarea tehnică îi aparține lui Valeri Moșescu.

Comitetul Parohial din anul 1906:Pavel Miloș-Crump(președinte),înv.Iosif Nestorovici(notar),David Lăpădat,Pavel Moise,Toma Ognean,Filip Jivoi,Efta Raicu,Petru Subu,Ion Albu,paroh Liuba Nestorovici.

Acum 110 ani(1906),în Sărcia Română erau 1327 locuitori(678 bărbați și 649 femei).Au știut să scrie și să citească 512(407 bărbați și 105 femei).Analfabeti au fost 815(271 bărbați și 544 femei).

Acum 70 de ani,anul școlar 1945/46 la școala românească din sat au fost:cl.I-a -35 elevi,cl.II-a -19,cl.III-a,19,cl.IV-a -20.La școala sărbească doar în cl.I-a au fost peste 100.Acum,în total,sub 100.Secția română -2(doi).

În anul 1946 s-a înființat Societatea culturală a românilor din sat.Cu 80 de membri ai fanfarei,corului,trupei de teatru,dansatorii,u o bibliotecă cu 520 volume e carte,un aparat de radio... S.C.,I.L.Caragiale”.

Sunt 150 de ani de la fondarea Academiei Române,cel mai înalt for științific și cultural al României.S-a fondat la București(în anul 1866) sub denumirea de Societatea literară Română.

În anul 1846 s-a zidit școala din Sărcia Română.Avea lungimea de 15 stânjeni(1 stânjen=1,90 m.),lățimea de 3 stânjeni și înălțimea de 2 stânjeni.Școala de fete s-a edificat în anul 1900(actuala casă parohială).

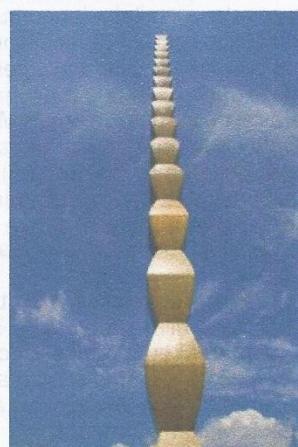

În anul când s-a edificat școala de băieți(1846) princi apti de școală ai fost 78 băieți și 54 fetițe.Au frecventat școala doar 32 băieți și nici o fetiță.Se știe că școala de fete s-a construit după 50 și ceva de ani.

S-au împlinit 140 de ani de la nașterea mareului sculptor român,Constantin Brâncuși,născut la 19.02.1876 în județul Gorj,mort pe 16.03.1957 la Paris.Anul 2016 a fost declarat Anul Brâncuși.

(a consemnat I.Murărescu)

ADUNAREA ANUALĂ A S.C.A

Duminică, 21 februarie, în sala casei parohiale, a avut loc Adunarea anuală a S.C.A., „Frăție și unitate”. S-au prezentat rapoartele de activitate și financiare, planul de activitate, s-a vorbit despre cotizație și altele, dar s-au făcut și ceva schimbări în componenta Comitetului Executiv și cel de Control (președintii au rămas aceiași). În momentul de față conducerea acestei societăți culturale este următoarea: Iancu Murărescu (președinte), Nicoleta Suciu, Marin Jivoi, Ionel Stoian, Maia Matić, Zănică Jivoi, Doina Miloš (Comitetul Executiv) și Jana Miloš (președinte), Gabriela Dumitru, Lucian Lăpădat (Comitetul de Control).

Aș menționa că în cadrul societății, în momentul de față activează grupul vocal și formația de dansuri a copiilor (conduși de Jana Miloš) și recitarilor (sub îndrumarea înv. Daniel Ursulescu).

Să mai adaug că la ședința Comitetului Executiv, nu de mult, la funcția de secretar a fost aleasă Maia Matić, iar casier Doina Miloš.

Iancu Murărescu

DIN CARTEA „U.T.A.R.V.S. - LA 20 DE ANI”

Cartea pregătită de către Dimitrie Miclea, președintele Uniunii Teatrelor de Amatori a Românilor din Voivodina-Serbia, apare ca o contribuție la monografia „Zilelor de Teatru...”. Se stie că „Zilele...” au luat naștere în anul 1973.

Printre numele de început a „Zilelor...” este amintit și sărcianul Solomon Mioc. În anul 1996 a luat ființă U.T.A.R.V.S.. Printre membri fondatori se numără și Iancu Pancaricean, activist cultural din Sărcia. Dintre sărcienți, ca membri ai Consiliului de administrație, pe parcursul celor 20 de ani, au făcut parte: Iancu Pancaricean, Iancu Murărescu, George Suciu și Marius Jivoi. Printre cele mai mult de 300 fotografii în această carte se află și cca. 20 ale sărcienților. În cele 150 de pagini sunt amintiți și sărcienții care au obținut premii la „Zile...” în cei 20 de ani. Astfel, Nicoleta Suciu e amintită ca deținătoare a locului II (în 2006), locul III (1996 și 1997), mențiune (2005); dramaturgul nostru Livius Lăpădat a primit diplome pentru text original (1996, 1998, 2000, 2001); Daniel Miloš-Pepe a primit premiul „ Tânărul actor” (1998); Sorel Pancaricean același premiu (2000); Svetlana Suciu, locul III (2001); Mădina Pancaricean diplomă pentru rol secundar (2001); Iancu Murărescu locul II la roluri episodic (2004); Marius Jivoi locul I la roluri episodic (2005) și diplomă pentru actorie (2006), mențiune (2010 - făcând parte din trupa din Alibunar); Tea Suciu, locul III, rol episodic (2005) și diploma pentru actorie (2006). În anul 2005 Traian Todoran ocupă locul I pentru scenografia spectacolului nostru din acel an. Este menționat și faptul că s-a realizat (în 2003) un film documentar despre teatrul de amatori din Voivodina „Zilele de Teatru...”, în care, în treacăt fie spus, au participat și actori amatori din Sărcia. În carte e amintită și publicația noastră „Sărcia”. În anul 2006 trupa noastră a primit și o diplomă specială pentru dragoste și devotament pentru teatru. Din păcate, din acel an sărcienții nu mai fac teatru și nu se mai prezintă la „Zile...”.

Iancu Murărescu

DESPRE RECITATORII NOȘTRI

Mărie Mioc

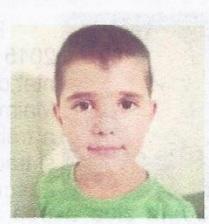
Lorena Popi

Deloria Ognean

Letiția Jivoi

Fabian Jivoi

Prima ediție a recitatorilor din comuna noastră, Seciani, a avut loc la Sărcia în anul 1975 și de atunci, tot la Sărcia se organizează. Aceasta s-a întâmplat și pe 26 februarie a.c. când la școala din sat s-au prezentat 17 recitatori din comună. S-a recitat în limba sărbă, română și maghiară. Juriul (Solomon Mioc și Slobodan Mandić) a hotărât ca la întrecerile zonale a recitatorilor comuna noastră să fie reprezentată de nouă recitatori, dintre care cinci sunt din Sărcia. Nenad Milicov, cl.I-a, Fabian Jivoi, cl.I-a (a recitat în I. română „Eu și tata”, de Nina Cassian), Letiția Jivoi, cl.V-a (a recitat în I. română „Cocorii micuței Sasachi”, de Vidoje Podgorec), Jovana Meljanac, cl.V-a și Nataša Raicu școala medie. Să de data aceasta s-a dovedit că la Sărcia avem recitatori buni (mai ales, români).

Îată ce mi-a spus Solomon Mioc, omul care s-a ocupat, ca profesionist, de cultura comunei noastre.

-Deja de la prima ediție am avut reprezentanții la întrecerile provinciale. În anul 1976, la Žabalj, a participat Ofelia Miloš (a recitat în limba română). Mărie Mioc în anul 1999 a fost prezentă la întrecerile republicane, la Užice. Venind în satul nostru ca învățător, Daniel Ursulescu, recitatorii instruiți de dânsul participă în fiecare an la competițiile provinciale, dar și republicane, cum e cazul cu Lorena Popi, Deloria Ognean și Letiția Jivoi.

Dacă vorbim de înv.D. Ursuleacu, aș adăuga și faptul că dintre cei cinci sărcienți plasați la „zona”, trei sunt pregătiți de dânsul.

De la Revista zonală a recitatorilor, care a avut loc la Čoka (18.03), la Revista provincială, care va avea loc la Sečani (21-23 aprilie) s-a plasat și sărcianul Letiția Jivoi.

Că avem recitatori buni s-a dovedit și la întrecerile de recitatori „Bunavestire” de la Uzdin, unde sărcienții au ocupat locuri de frunte. Anul sceseau au fost prezenți 4 sărcienți: Valentina Miloš (grădinită), Mirela Miloš (grădinită - a primit o mențiune), Fabian Jivoi, cl.I-a, a ocupat locul I și Letiția Jivoi, cl. V-a, a ocupat locul III. Cu toții pregătiți de înv.D. Ursulescu. Mulțum, „Domnu”!

Iancu Murărescu

MORȚII ANULUI 2015 LA SĂRCIA		
1.Tiberiu Jurj	64 ani	08.01.2015
2.Dušanka Radu	79 ani	23.01.2015
3.Janji Nikolić	58 ani	29.01.2015
4.Milica Rašić	75 ani	11.02.2015
5.Mirko Gajević	83 ani	15.02.2015
6.Anda Tepavčević.....	86 ani	17.02.2016
7.Olja Madaras	45 ani	25.02.2015
8.Cvijeta Meljanac	84 ani	05.03.2015
9.Blažo Grubačić	83 ani	07.03.2015
10.Felicia Lăpădat	84 ani	09.03.2015
11.Stana Živković	78 ani	20.03.2015
12.Sara Lăpădat	87 ani	20.03.2015
13.Adrian Opełt	4 zile	04.04.2015
14.Petar Pilipović	81 ani	07.04.2015
15.Dafina Zelenović	70 ani	20.04.2015
16.Špiro Despinić	80 ani	08.05.2015
1e.Vichentie Suciu-Pili	81 ani	25.05.2015
18.Traian Pancaricean	59 ani	16.06.2015
19.Mărioara Lăpădat	76 ani	05.07.2015
20.Margareta Molcuț	79 ani	09.07.2015
21.Anica Vujasinović	76 ani	25.07.2015
22.Milojka Korolija	56 ani	06.Q9.2015
23.Pero Buha	87 ani	05.09.2015
24.Miorica Condan	72 ani	29.09.2015
25.Doina Popovici	76 ani	17.11.2015
26.Branko Terzić	86 ani	29.11.2015
27.Lazăr Miloș	56 ani	24.12.2015

Tabel întocmit de Gheorghita Dalea

**CARTEA DE AUR
SAU
CRONICA COMUNEI PAROHIALE
ORTODOXE
ROMÂNE DIN SĂRCIA ROMÂNĂ**

În februarie, acum o sută de ani(1916), Comitetul parohial de pe lângă biserică noastră hotărăște să se scrie istoria comunei parohiale bisericesti, de la început și până în prezent. Opera va purta numele „Cartea de aur” sau „Cronica comunei parohiale ortodoxe române din Sărcia Română”. Se spune ce ar cuprinde această carte, iar printre altele „... tot ce poate interesa viitorul, posteritatea asupra comunei noastre parohiale. Să se înregistreze numele, cu biografia, tuturor preoților și învățătorilor, cu portretele lor. La fel și a binefăcătorilor, ctitorilor”.

Din Comitet au făcut parte: pr.Gherasim Andru, președintele Comitetului, înv.Ion Rotariu, notar,Petru Subu,Marcu Vermeșan,Efta Raicu,Toma Ogorean,Ion Albu, Nicolae Bocean,Simeon Tăran, Alexandru Miloș și Ioan Oală.

Înregistrările sunt următoarele:
- încrezătorii în legătură cu cimitirul vechi
- încrezătorii în legătură cu cimitirul nou
- încrezătorii în legătură cu cimitirul vechi
- încrezătorii în legătură cu cimitirul nou
- încrezătorii în legătură cu cimitirul vechi
- încrezătorii în legătură cu cimitirul nou

O ÎNMORMÂNTARE CUM (CRED) N-A MAI FOST LA SĂRCIA

Pe 13 ianuarie, curent, la spitalul din Zemun, în urma unui grav accident vascular cerebral, la vîrstă de 35 de ani, a decedat săracianul Alexandru Jurj. A.Jurj a terminat școala de brutar, profesie care nu a practicato niciodată. A fost, o scurtă perioadă, angajat în alte domenii, dar partea mare a scurtei sale vieți s-a ocupat cu agricultura. A lucrat pământul moștenit din familie (și nu numai), cu dragoste. Chiar cu puțin timp înainte de a trece în lumea cealaltă s-a bucurat că și-a cumpărat un alt tractor, de putere mai mare, pentru a putea lucra mai mult. A fost un Tânăr harnic. A ajutat și pe fratele său mai mic, Daniel, care se ocupă cu montarea și repararea unei firme agricole. N-a știut să spună nu, orice i s-ar fi cerut. A sărit în ajutor tuturor.

A fost și un dansator foarte bun(talent moștenit de la tatăl său, Petru). A făcut parte din ansamblul folcloric de pe lângă societatea culturală din sat, în perioada când această societate era foarte activă.(și maică-sa a fost angajată, în conducerea societății). A fost o fire veselă.

Pe ultimul drum, pe drumul fără întoarcere, l-au petrecut și cei cu care a dansat. L-au petrecut foarte, foarte mulți(rude, prieteni, vecini, cunoscuți). Au fost destui și din Munte Negru(maică-sa a fost muntenegreană), din România.... L-au petrecut spre ultimul lăcaș atâtia cum, o spun mai mulți, nu a fost petrecut nimeni la Sărcia.

A fost înmormântat, pe 15 ianuarie, creștineste, de către preotul Cristian Popi, în cimitirul românesc din sat, la picioarele mamei sale, pe care a pierdut-o în urmă cu aproape nouă ani.

Să-i fie țărâna ușoară.

I.Murărescu

PRIN CIMITIRUL VECHI AL ROMÂNIILOR DIN SĂRCIA

Într-o zi frumoasă din luna lui Faur, am străbătut(atât cât am putut) prin smida din cimitirul vechi al românilor sărcienți. Am dat peste 20 de cruci de piatră și marmură. Sun și cu poze. Pe careva se poate citi inscripția întreagă, iar pe altele doar o parte. Sun și cruci răsturnate. Pe o cruce cu inscripție chirilică am putut descifra doar anul 1851. Pe alta -1860

Am găsit între altele și crucile:Alecsa Ogorean(1842-1915),Pavel Jivoin (1843-1915),Pavel Jebelean(67 ani, în 1910), Iosif Murărescu(1848-1914), Alexa Albu(am descifrat doar 1860),Ana Pancaricean(1868-1923),Murărescu Pavel 35 ani, în 1909),Nicolae Miloș(1881-1916),Veselie Kondan(1884-1918)...Bulejan(și 1886),Ana Meici(23 ani, în 1913), Michail Folean(1891-1909),Petru Tăran(22 ani, în 1918),Nîță Pancaricean(1897-1913),Pavel Jurj(23 ani, în 1910),Mărioara Pancaricean(1911-1917),Pavel Lăpădat(atât am reusit să descifrez).

Iată și alte detalii.La Pavel Jivoin scrie înv.pensionat.La Ana Pancaricean, alături de fotografia în care apare în port național, este scris: „Acestă cruce s-a ridicat de către soțul său Iancu Pancaricean”. Pe crucea lui Nicolae Miloș am luat în seama inscripției:„Luptând pentru PATRIE și TRON a răposat ca prizonier la 25 iunie 1916 în Rusia”.La Ana Meici, alături de o poză frumoasă în care apare în port național, scrie:„Aici odihnește Ana Meici născută Ana Miloș răp. în anul 1913 în etate de 23 ani.Fie-i țărâna ușoară”.La Nîță Pancaricean, alături de fotografie, este scris:„A viețuit numai 16 ani.Fie-i memoria binecuvântată”.

Aș mai aminti și faptul că la unele cruci scrisul este în față, iar în altele pe dos. Mai trebuie spus că la acest cimitir s-au săvârșit funerale până prin anul 1925, când s-a deschis actualul cimitir, lângă ce vechi.

Noi, care suntem astăzi aici, trebuie să ne gândim la străbunii noștri înmormântați la cimitirul vechi.

Iancu MURĂRESCU

SĂRCIENȚII CU TENISUL DE MASĂ LA „CUPA LIBERTĂȚII”

(În fotografie alăturată, în prim plan: Valeri Folean, Viorel Miloș, Zeno Condan și Petru Lăpădat)

Cupa Libertății",așa cum este cunoscut,a început să se organizeze în anul 1959.Primii sărcienți care au cucerit „Cupa Libertății", au fost ping-pongiștii.Echipa de tenis de masă a sărcienților compusă din:Valeri Folean, Petru Lăpădat, Zeno Condan și Viorel Miloș(mai târziu s-a alăturat și Iosif Bălan) a participat cu regularitate la Cupă" până prin anul 1966.

A cucerit trofeul de două ori:în anul 1961,la finala organizată la Sărcia și în anul 1962,la Nicolint.La individuale,Valeri Folean a cucerit „Cupa",la fel de două ori:în anii 1960 și 1962,de fiecare dată finala fiind organizată la Nicolint.

În anul 1962 a jucat în finală cu coechipierul și consăteanul său Viorel Miloș.

LA TURNEUL DE LA VALE

În îndepărtatul an 1973,de Paști,pe terenul de la vale,a fost organizat un turneu de fotbal redus.În fotografie alăturată sunt prezenți tinerii de atunci,care au format echipa câștigătoare:(sus)Iosif Jivoi-Malia,Mană Lăpădat,Tiberiu Jivoi-Stoicu,Ion Ognean,(jos)Petru Ognean-Pele,Ionel Lăpădat-Cionaș,Tibi Condan.

(în fotografie alăturată:„Radnički" din Sărcia și „Politehnica" din Timișoara)

Potrivit informațiilor pe care le-am primit de la activistul sportiv Gicu Miloș,fotbalistii de la echipa „Radnički" din Sărcia au poposit,pe data de 20 februarie,la Timișoara,unde s-a disputat un meci amical între cunoscuta echipă de fotbal „Politehnica" din Timișoara și fotbalistii sărcienți.

Prima repriză s-a terminat fără goluri,iar până la sfârșitul meciului cei de la „Politehnica" și-au dovedit superioritatea,învingând cu 4:0.Se spune că asta s-a datorat și faptului că sărcienții au făcut multe schimbări în echipă pentru verificarea jucătorilor.Sărcienții prezenți la Timișoara s-au bucurat de o primire frumoasă și s-au întors cu impresii plăcute.

Pe data de 6 septembrie 2015,o echipă de la „Politehnica" a participat la turneul de minifotbal al veteranilor,organizat la Sărcia.

I.M.

SPORTUL ÎN COMUNA SECIANI

Am stat de vorbă cu președintele Asociației Sportive din comuna Seciani, Gicu Miloș, care mi-a spus ce sporturi s-au practicat în această comună în anul 2015.

-Două sate din Comuna Seceani,Banatska Dubica și Surjan,nu au nici o echipă care să se întreacă în vreun ranking competițional.În 2015 ,după mulți ani de pauză și-a reluat activitatea echipa de fotbal din localitatea Konak(se întrece în Liga Intercomunală).Localitatea Jarkovac are două echipe,una de fotbal și alta de șah, care se întrec în ligile intercomunale,iar Neuzina are doar echipa de fotbal, care se întreacă la fel în Liga intercomunală.În localitatea Boka,pe lângă echipa de fotbal care evoluază în Liga intercomunală,există și o echipă de karate.Un membru al acestei echipe,Simeunović, a devenit membru al selecționatelor Serbiei.La Jaša Tomić avem o echipă de fotbal în Liga Zonală și o echipă de handbal care se întreacă în Liga Voivodinei.La Krajišnik există o echipă feminină de volei, care se întreacă în Liga Banatului și aceasta este unică echipă feminină înregistrată în Comuna Seciani.Echipa de karate din acest sat se prezintă ocazional,iar echipa de fotbal se întreacă în Liga Zonală. Desigur că cel mai mare succes în anul 2015 l-a avut echipa de șah din acest sat, care s-a plasat în Liga I a Serbiei.La Seciani avem o echipă de fotbal în Liga Zonală,o echipă de șah în Liga Banatului și o echipă de handbal în Liga II-a a Serbiei.La Sărcia,echipa de karate,condusă de Dragana Miloș, înregistrează,din an în an,succese foarte bune.Cel mai bun fotbal din comună se joacă la Sărcia.Echipa din această localitate se întrece în Liga Voivodinei. Aici activează și unică echipă de fotbal în concurența pionierilor, care se întreacă în Liga Banatului.

Din păcate,tenisul de masă și baschetul nu se mai practică în Comuna Seciani, iar voleiul doar în concurența fetelor,a spus în încheiere dl.Gicu Miloș,un sărcian foarte pasionat de sport.

I.Murărescu

SĂRCIA

Publicație periodică a românilor sărcienți
Editată de Biserica Ortodoxă Română din Sărcia
Redacția: Consiliul Parohial
Tiraj: 300 exemplare

Redactor responsabil: Iancu Murărescu
Adresa: str. J.N.A. nr.10
23244 Sutjeska(Sărcia)
Tel. +381(0)23-851-179

Tehnoredactarea computerizată
și tipar: Valeri Moșesku
E-mail : vmosesku@gmail.com
Tel. +381(0)23-3851-155
+381(0)63-451-376